

Leto:februar 2009
År: februar 2009

Jubilejno leto: 1974 - 2009 * 35-letnica

Št. 59
Nr. 59

ISSN 1653-6851

DRUŠVENO GLASILO

M E D L E M S B L A D E T

KULTURNO DRUŠTVO
KULTUR FÖRENINGEN

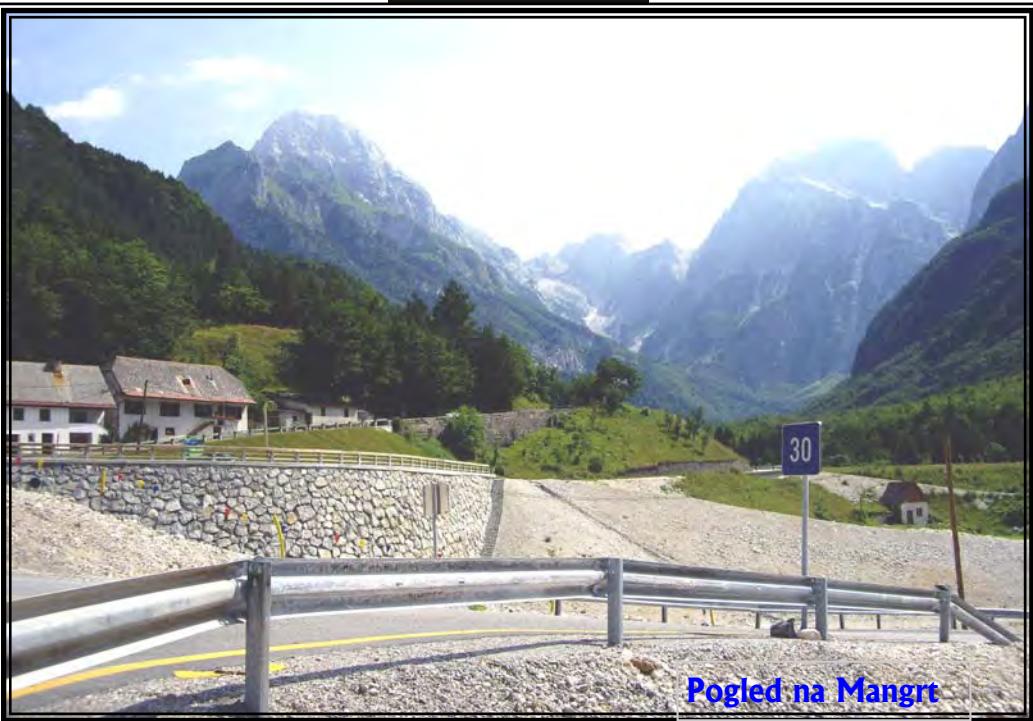
SLOVENIJA

Olofström

ZA ČLANE IN PRIJATELJE SLOV. DRUŠTVA NA PODROČJU POKRAJIN:
FÖR MEDLEMMAR OCH VÄNNER TILL SLOVENSKA FÖRENINGEN:

Kalmar, Skåne-Kristianstad, Kronoberg, Jönköping, Östergötland,
Blekinge

Pogled na Mangrt

Izdaja in
UO Kulturnega društva SLOVENIJA
Olofström, Švedska

odgovarja:

Utges av:
Kulturföreningen SLOVENIJA
Olofström, Sverige

Društveno glasilo št. 59

Izhaja s finačno podporo: Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Pokrovitelj društva: občina Medvode

Bratsko društvo v Sloveniji: KUD Oton Župančič iz Sore

Leto 14

OLOFSTRÖM

JUBILEJNO LETO

Gospodovo leto 2009 je jubilejno leto. Letos praznujemo 35- obletnico ustanovitve društva. 10. oktobra bomo organizirali Slovenski kulturni dan z nastopom na olofströmskem trgu, pripravili slovensko likovno razstavo, zvečer pa bomo priredili kulturni večer in Slovensko srečanje v Folkets hus dvorani z ansamblom iz domovine. K nam na Švedsko bodo prišli na kulturni obisk naši prijatelji, bratsko društvo KUD Oton Župančič iz Sore, s predsednikom in našim častnim članom Franceljnom Plešcem na čelu. Prav tako nas bo obiskala delegacija pokroviteljske občine Medvode in drugi predstavniki oblasti Republike Slovenije. Prav tako bomo med nas povabili vsa slovenska društva na Švedskem in se skupno veselili na srečanju.

Jubilejno leto bomo začeli z Dnevom žena. Pridite veselili se bomo!

Naj vas zdravje drži in SREČNO! Cyril M. Stopar/ gl. urednik

Članarina in članstvo v slovenskem društvu

V minulem letu smo bili zelo ponosni na vas. Tudi iz Landskrone jih je veliko plačalo članarino v našem društvu , prav tako imamo člane iz 24 občin in osmih pokrajin. Slov. zveza je za las prestopila potrebno mejo s 1039 člani, zato moramo biti letos še bolj trdni, ker potrebujemo prav vsakega, ki ljubi slovensko besedo in rad prebira glasilo.

Veseli in ponosni bomo, če nas boste spet tako podprli kot ste nas do sedaj. Mi pa obljudljamo, da vas bomo obveščali in organizirali prireditve.

KULTURNO DRUŠTVO SLOVENIJA

Naslov: Vallmov. 10, 293 34 Olofström, Sweden

Telefaks: 0457 - 771 85 / Postgiro: 732365 - 2

Preds.: Ciril M. Stopar/ Tfn/faks. 0457 - 771 85

Tajništvo: Sabina Kranjc / Tfn/faks: 0454 – 468 82

Blagajnik: Ida Rampre/Tfn/fax: 0454- 48065

E-mail: slovenija.olofstrom@telia.com

E-mail:c.m.stopar@telia.com

Uvodna beseda

**Februar
2009**

Naslovna stran:

**Pogled na Mangrt
iz doline reke Soče**

Foto: Silvana Stopar

V tej številki:

Uvodna beseda

Vabilo : Dan žena

Vabilo: občni zbor

Plan dela
Obvestila

Letno poročilo,
potovalni kotiček

Recepti,
Stran šaljivcev

Gradovi v Sloveniji
Kulturne strani

Švedske strani
Foto arhiv

**Dobrodošli
na**

**praznovanje
Dneva žena
v Olofström**

UO KD SLOVENIJA

Praznovanje Dneva žena

Vabimo vas na praznovanje dneva žena, ki bo v soboto 7. marca 09, s praznovanjem začnemo takoj po kratkem občnem zboru ob 18.00 uri v društvenih prostorih na Tegnèrv. 2 /A v Olofströmu.

Za jedačo, pijačo in dobro razpoloženje bo poskrbljeno.

Prijatelji, le pridite, z veseljem in pesmijo bomo naše žene proslavili...

Vabimo žene in dekleta, le pridete v veselo družbo našo !

Vse, ki se bodo udeležili občnega zбора bomo pogostili z večerjo!!!

Igrala bosta naša muzikanta: *Viktor in Libero*

VABILO NA OBČNI ZBOR KD SLOVENIJA

Vabimo vas na OBČNI ZBOR našega društva, ki bo v soboto 7. marca 2009, s pričetkom ob 18.00 uri v društvenih prostorih na Tegnèrv. 2 A v Olofströmu.

Predlog za: D N E V N I R E D

- 1.)Otvoritev OZ in predlog za delovno predsedstvo, zapisničarja in dveh overoviteljev.
- 2.)Poročilo UO o delu v preteklem letu, blagajniško poročilo, poročilo za pogrebni fond.
- 3.)Poročilo nadzornega odbora
- 4.)Razrešilnica staremu UO.
- 5.)Potrditev UO in izvolitev NO ter volilne komisije.
- 6.)Potrditev delovnega programa za leto 2009, diskusija in ostali predlogi.
- 7.)Razno.

Volilno pravico imajo vsi, ki so plačali članarino za leto 2008.

UO KD Slovenija

Dobrodošli!

Pumpa na vodnjaku, avtor slike Janez Plestenjak

PLAN DELA JUBILEJNO LETO 2009

- ◊ **7. marec:** občni zbor in Dan žena
- ◊ **21. marca,** občni zbor Slovenske zveze v SKD V Malmöju
- ◊ **16. maj:** balinarski turnir v Olofströmu.
- ◊ **30. maj,** romanje v Vadsteno.
- ◊ **12.- 16. junija:** nastopi pevskega zbora Rdeča zvezda iz Trsta v Växjö. Planirajo tudi obisk v Olofströmu.
- ◊ **V sredini junija,** planirajo nekateri člani likovne sekcije udeležbo na likovni koloniji v Mostu na Soči v Sloveniji, pod pokroviteljstvom Slovenske izseljenske matic.
- ◊ **Konec junija:** 60 obletnica bratskega društva KUD Oton Župančič Sori.
- ◊ **29. avgusta:** Barnakälla, srečanje vseh generacij in tradicion. slov. piknik.
- ◊ **10. oktober, 35. obletnica KD Slovenia. Slovenski kulturni dnevi v Olofströmu in morda tudi Slovensko srečanje. Pohod po mestnih ulicah v narodnih nošah in nastop na mestnem trgu ter v dvorani Folkets hus. Iz Slovenije pride okoli 40 - 50 nastopajočih iz KUD Oton Župančič iz Sore in predstavniki občine Medvode.**
- ◊ **12. decembra ali 19. decembra,** praznovanje Sv. Miklavža.
- ◊ Med letom bodo tudi slovenske maše v Olofströmu in Nybru.
- ◊ **Likovna sekcija:**
- ◊ Od januarja – junija 09, krožek likovne sekcije 2- 3 nedelje v mesecu. Vabimo zainteresirane. Od 16–19.30 ure

- ◊ **Slovenska šola:** po dogovoru s starši od 14.00-16.00 ure.
- ◊ **Društveni prostori** bodo odprti, ko ima likovna sekcija krožek, to je v nedeljah od 15.00 ure naprej, (trikrat mesečno)

DRUŠTVENA KRONIKA

V letu **2008** so naši člani slavili okrogle rojstne dneve (za katere imamo podatke):

80 let: Anton Žigon iz Näsuma.

75 let: Marija- Mimica Novak iz Jämshöga

70 let: Viktor Semprimožnik iz Hästvede, Daniela Paveo iz Olofströma. Zakrajšek Ferdo iz Alstermo.

65 let: Janez Zbašnik iz Olofströma, Graciela Cah iz Olofströma, Sorman Truda iz Nybra. Pavel Udir iz Stockholma. Nagy Magda iz Helsingborga.

60 let: Janez Rampre iz Olofströma, Magda Stopar iz Kallinge. BožičEva Britt iz Älmhulta. Pesjak Karlo iz Hässleholma. Zagoranski Zorica iz Växjö.

50 let: Bojan Paveo iz Olofströma,
Vsem iskreno čestitamo!

Umrl je: pok. Edvard Paveo iz Olofströma. V januarju 09 je umrl pok. Ladislav- Slavko Čop iz Knislinge.

Izrekamo iskreno sožalje.

POZOR:
- Če niste vpisani v društveno kroniko, potem nimamo vaših podatkov. Tako nam jih sporočite.

- Če niste dobili čestitke nam sporočite, ker so na pošti prijeli človeka, ki je več let kradel vrednostne pošiljke.

Nedelja 29 marca 09,
bo slov. maša v
Olofströmu ob 11.00 uri,
v Nybru ob 16.30.
Slov. dušni pastir Zvone Podvinski vas vabi da pridete k sv. maši. Po maši vas vabimo na kavo v društvene prostore.

Delovno poročilo KD SLOVENIJA za leto 2008

Upravni odbor

Ciril M. Stopar / predsednik / iz Ronneby
Sabina Kranjc / tajnica / iz Jämshöga
Ida Rampre / blagajničarka / iz Olofströma
Janez Rampre / ekonom / iz Olofströma
Janko Kelečinji / veselice/ iz Olofströma
Lucijan Cah / veselice / iz Olofströma
Andreas Holmersson / kultura, mladina /
Silvana Stopar / vodja kuhinje / iz Ronneby
Ester Novak/kultura, iz Jämshöga
Nadzorni odbor: **Karlo Pesjak** iz Hässleholma
in **Janez Zbašnik** iz Olofströma.
Volilna komisija: *Gertraud Müller iz Olofströma in Greta Semprimožnik iz Hästvede.*
Odbor za hrano: *Dušanka Kelečinji, Greta Semprimožnik, Magda Stopar, Gertraud Müller.*

DAN ŽENA IN OBČNI ZBOR

je bil 8. marca v društvenih prostorih.

OBČNI ZBOR SLOVENSKE ZVEZE

1. marca v Malmöju. Ciril M. Stopar je bil izvoljen za predsednika, Janez Rampre pa v nadzorni odbor Slov. zveze.

SLOVENSKO SREČANJE V Göteborgu

Izlet z avtobusom v Göteborg, 5.aprila.

ROMANJE V VADSTENO, 10. maja

SREČANJE Z DELEGACIJO DZ RS

petek 16.maja, obisk županje Olofströma.

ODPRTA HIŠA, LIKOVNA RAZSTAVA BALINARSKO SREČANJE

17. maja. Predstavitev dela društva.

PIKNIK V MESTECU KALLINGE

14. junija, manjše srečanje v Kallinge.

SREČANJE VSEH GENERACIJ in

SLOV. PIKNIK V BARNAKÄLLA

30. avgusta pod pokroviteljstvom Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in Slovenske zveze.

KONCERTI OKTETA ODMEVI iz Trsta in SLOV. LIKOVNA RAZSTAVA

17-18. oktobra v Olofströmu in Jämshögu

NOVEMBRSKA KONFERENCA SZ

22. novembra v Malmöju.

MIKLAVŽEVANJE V OLOFSTRÖMU

20. decembra v društvenih prostorih.

SLOVENSKA ŠOLA V OLOFSTRÖMU

Od marca do decembra je potekal sedmi in osmi termin slov. jezika za otroke. Učitelja sta bila Ciril Stopar in Nada Žigon.

KROŽEK LIKOVNE SEKCIJE

Krožek je potekal od januarja do decembra v društvenih prostorih 3x mesečno. Sekcijo vodi Dušanka Kelečinji, namestnik je Silvana Stopar.

ČLANSTVO

2008 smo imeli **261** članov.

DRUŠTVENO GLASILO

Leta 2008 smo izdali 5 številk Društvenega glasila v nakladi 170 - 200 izvodov. Glavni urednik je Ciril M. Stopar.

USPEŠNI PROJEKTI 2008

Izvedli smo projekte s pomočjo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

POKROVITELJ

Pokrovitelj društva je občina Medvode.

BRATSKO DRUŠTVO V SLOVENIJI

KUD Oton Župančič iz Sore.

PRIJATELJI IZ AVSTRIJE

Oktet Suha in Slovenci s zamejske Koroške. Oktet Odmevi iz zamejskega Krasa, Italija.

SODELOVANJE NA ŠVEDSKEM

- Slovenska zveza na Švedskem
- Slov. društva na Švedskem
- Občina Olofström
- ABF Olofström
- Fritidsgården Susekulen v Olofströmu.

Miran Rampre, mobil: **0733-84 0823**

E-mail: holje.bungalow@oktv.se

Važni naslovi

Veleposlaništvo RS
V Stockholmumu

Telefon: 08 – 545 65 885, 08 - 54565 886,
Telefaks: 08 – 662 92 74

Kontaktna oseba: Metoda Mikuž- Bračkovič

Naslov: SLOVENIENS AMBASSAD,
Styrmansgatan 4, 114 54 STOCKHOLM

Domača stran
Slovenske zveze

[www.slovenien.nu/slovenska_riksforbundet/ht](http://www.slovenien.nu/slovenska_riksforbundet/)
E-mail: slovenska.riksforbundet@telia.com

Spletni PORTAL
Urada Vlade RS
za Slovence v
zamejstvu in po svetu

<http://www.slovenci.si/>
email: urad.slovenci@gov.si

Slovenska katoliška
misija

Naslov: Parkgatan 14, 411 38 Göteborg.
g. Zvone Podvinski, tel: 031- 711 54 21
mobilni tel: **0708 – 278 757**
E-mail: zvone@kristuskonungen.se

Prijatelji po srcu
OKTET SUHA
zam. Koroška

www.oktet-suha.at
E-mail: office@oktet-suha.at

Stičišče
avstralskih
Slovencev

<http://www.glasslovenije.com.au/>

Predavanje Karla Pesjaka:
Höga kusten- Ångermanland v
Kyrkhultu (församlingshem),
2. marca 09 ob 19.00 uri.
Organizator je Kyrkhults föreläsnings-

förening. DOBRODOŠLI!

PISMA
BRALCEV

ŽIVETI, pomeni
doživeti čimveč prijetnega,
morda nepozabnega.
Naj 2009 bo milo
in svetlih trenutkov
ti pokloni obilo!

Majda Hauptman
iz Kristianstada

PESEM IZ VIPAVE

Želodec tarna, govori
meni slabo se godi
ta polenta dan na dan
da je človek že ves bolan

Naša mati
mora zjutraj zgodaj vstati
preden sedem zazvoni
polenta na mizi se že kadi.

Potem pa gremo vsi na delo
tam na polju bo veselo
prišla urca bo deset
mati prinese polento spet.

Mati dali so povelje
da se enkrat skuha zelje
da družina bo "kontenta"
mora biti tudi polenta.

Prišli trudni smo domov
naš psiček laja hov, hov, hov
večerni vetrič nas hladi
polenta z mlekom nam diši.

To pesem o zelju in polenti, je spesnila moja
soseda v Vipavi.

Lep pozdrav od Marije Ane Blažič

TRIGLAVSKI POTOVALNI KOTIČEK

www.adria-airways.com

Povratna vozovnica: od **241€ naprej** na spletni strani Adria Airways.

Vozni red: Copenhagen – Ljubljana:

Torek, četrtek in soboto ob 7.30 uri,
v nedeljo ob 21.10 uri.

Ljubljana- Copenhagen:

Torek, četrtek in sobota ob 7.30 uri,
v nedeljo ob 18.45 uri.

Nakup letalskih vozovnic:

Antello AB (pooblaščena agencija za Adrio Airways), naslov: Tings gatan 2, 256 56 Helsingborg, tel.: 042 28 47 78, mobil: 070- 82 84 778

Delov. čas: ponedeljek-sobote:10-16 ure

E-mail: a.cvitan@antello.se

<http://chatti.dk/antello/>

Rocent Tours, Malmö:

Tel: 040-211761, 040-211763

Innex Tours, Malmö: (Dino Dugalić)

tel:040-32 68 25; **tfn:** 040 96 22 61

Mobil: 0704- 927489

Na letališču Copenhagen:

Terminal 2, Floor 2, Office 230

2770 Kastrup, Denmark

tel.: & faks: 0045 32 51 59 59

mobil: 0046 708 28 47 78

Delovni čas: 2 uri pred odhodom letala

E-mail: adr.copenhagen@adria.si

Prodaja letalskih vozovnic na Arlandi

Tel: 08 – 797 95 95, **mobil:** 0709- 959 595

E-mail: adr.stockholm@adria.si

Spletne strani pot. agencij (za nakup let. vozovnic):

<http://www.travelink.se> in <http://www.seat24.se>

Nova spletna stran za turiste:

www.slotraveler.com

Ponudba ADRIA AIRWAYS:

Adria »Outlet« je na spletni strani Adrie.

Köbenhavn- Ljubljana: 104€(v eno smer)
Ljubljana- Köbenhavn: 106€(vožnja v eno smer
in izbrani datumi za vsak mesec posebej)

Adria »OUTLET« iščeš pod rubriko: Posebne ponudbe, **Outlet** (je na desno pod: AKTUALNO!)

telefon: 040 – 235155, 6119674

- v petek za Ljubljano
<http://www.frankbuss.net>

Ostali: *Toppturist buss*

(za Maribor) 042 -18 29 84

Thermal Resor,(Davor): 0704077707
040 – 30 43 43 ali 040 – 29 44 14

220 kr je članarina za družine in za tiste, ki plačajo tudi za svoje vnake. Pripišite ime in priimek vnaka, letnico rojstva.

140 kr pa plačajo posamezniki .

PlusGiro: 73 23 65 – 2

V pogrebnem fondu je bilo
1. januarja 2009: 15.910 kr.

Pogrebni fond

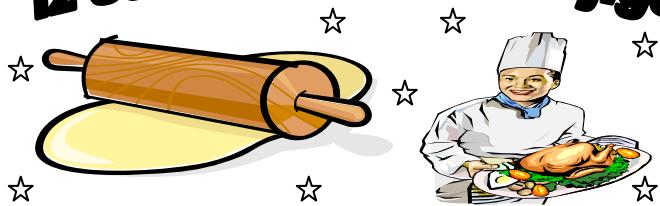
NEKAJ ZA SMEH:

V starih časih smo v Sloveniji pekli doma potice, pecivo za Božič in Veliko noč, pa tudi jabolčni zavitek, danes pa raje vse kupijo v trgovini.....

Iz IT: avtor Marko Kočevar

Slovenski recepti iz stare kuharske knjige

Slavenska imena mesecev po pratiki
**”Februar je Suečan, Marec je Sušec,
April je Mali Trauen.”**

PUST in pustne jedi

V pustnem času se povsod vrstijo številni sprevodi maškar. Na pustno soboto si ljudje nadenejo kupljene ali doma narejene maske. Pustne šeme nastopajo navadno v skupini, nič ne govorijo in skrbijo za ropot, plešejo in poskakujejo. Na Štajerskem, pomeni pust velik praznik, v Ptiju so poznani Kurenti. Na Primorskem in v okolici Ilirske Bistrice je Pustna nedelja in Pustni torek pravi praznik za fante in može. Oblečejo se v maske in pobirajo jajca, slanino, pijačo in denar po hišah, nato pa imajo skupno večerjo. Na meji Slovenije in Hrvaške blizu Reke pa so značilni zvončarji, ki so oblečeni v ovčje kožuhe in pozvanjajo z veliki težkimi zvonci.

PUSTNE JEDI

Vsaka pokrajina ima ob tem prazniku svojo pustno šego in tudi svoj praznični jedilnik. Pogosto se v času pusta jejo jedi iz prekajenega mesa, kislo zelje in kisla repa. Pustni krofi, krhki flancati in ostale sladice pa ostajajo tradicionalne v vsaki pokrajini.

Krofi

So klasična pustna sladica iz ocvrtega kvašenega testa, nadevanega z marelično marmelado in potresenega s sladkorjem v prahu.

SESTAVINE 650 g moke, 60 g sladkorja, 6 jajc- rumenjakov, 3 dl mleka, 50 g kvasa, 2 žlici ruma, 1 vanilij sladkor, 1 žlica limoninega soka, 1 šepec soli, olje za cvrenje, sladkor v prahu, marelična marmelada.

Priprava: V posodo presejemo moko in v sredini naredimo jamico. Ob strani potresememo sol, 4 žlice mlačnega mleka in malo sladkorja zmešamo, dodamo kvas in malo moke. Vse skupaj vlijemo v jamico in pustimo da kvasec

vzhaja.

Medtem penasto stepemo rumenjake in preostali sladkor. Dodamo še stopljeni maslo, 2 žlici olja, rum, limonino lupinico in preostalo vroče mleko. Vzhajan kvasec zmešamo z moko in jo razporedimo po robu sklede. Vlijemo jajčno mešanico. Testo dobro zgnetemo, ga pokrijemo in pustimo vzhajati približno 1 uro.

Testo nato razvaljamo za prst debelo, ga pokrijemo s prtičkom in pustimo vzhajati še približno 10 min. Iz testa izrežemo kroge in jih polagamo na ogreto in s prtičkom pokrito desko. Kroge nato pokrijemo in pustimo vzhajati še 30 min. V loncu segrejemo za približno 2 prsta visoko olja. Vanj polagamo krofe. Lonec pokrijemo in krofe cvremo približno 2 min. Nato krofe obrnemo in cvremo še 2 minuti na drugi strani. Krofe polagamo na papirnate brisačke. Ko se nekoliko ohladijo, vanje vbrizgamo marmelado in jih potresememo s sladkorjem v prahu.

Ocvrte miške

SESTAVINE: pšenična bela moka, svež kvas, rumenjak od jajca, beli sladkor, kravje mleko, limonina lupina, sol, olje od sončnice.

Priprava: Moki dodamo kvas, rumenjake, sladkor, mleko, limonino lupinico in sol ter vse skupaj zgnetemo, da nastane gladko testo. Testo damo počivat, da lepo vzhaja, za približno 40 min. Iz vzhajanega testa, z žlico jemljemo koščke in jih polagamo v vroče olje, kjer jih ocvremo. Ocvrte miške polagamo na papirnate brisačke, da se odcedijo.

Krhki flancati

SESTAVINE: pšenična bela moka 250 g, 2 jajca, sol, sladkor v prahu 50 g, maslo 20g, 2 žlici ruma, limonina lupina, sončnično olje-(solrosolja).

Priprava: v posodo stresemo moko, dodamo jajci, sol, sladkor in zmehčano maslo. Vse skupaj dobro zgnetemo da nastane gladko testo. Med gnetenjem dodamo še rum in limonino lupinico. Če je testo pretrdo, dodamo še malo mleka. Testo pokrijemo. Počiva naj vsaj 1 uro. Nato testo razvaljamo in s koleščkom razrežemo na pravokotnike. Po sredini pravokotnika zarežemo še nekaj črt. Flancate polagamo v vroče olje. Ko so pečeni jih odcedimo na papirnatih brisačah in potresememo s sladkorjem v prahu.

Dober tek želimo!

Kdor ne piye,
ni Slovenc!
Kdor ne poje,
ni Slovenc!
Kdor se ne smeje,
ni Slovenc...

Alpski kotiček smešnic in vicev

Najboljši vici so
prav prostaški,
toda najokusnejši
pršuti so pa kraški,
Ne pozabi na pravilo
zlatu in prepusti
drugemu lopato!
Ha, ha, ha

NI GA POZABIL

"Natakar, že pol ure čakam na kosilo! Ste pozabili name?"
"Ne nisem! Vi ste tisti s svinjsko glavo in tenstanim krompirjem, kajne?"

POŠAST NESS

Turist je dopotoval na Škotsko in obiskal znamenito jezero Loch Ness, da bi videl pošast, ki prebiva v njem.
Cel dan je stal na obali, pa se ni prikazala, zato je vprašal mimočega domačina:
"In kdaj se Nessy prikaže iz jezera?"
"Ko imate v riti vsaj pet kozarcev whiskeya!"

ČASTITLJIVI VZDEVKEV

Miha ponosno pove: moj stric je župnik in vsi mu pravijo častiti.

Jože nadaljuje: Moj stric je škof in vsi mu pravijo ekselenca.

Marjan zaključi: To ni nič. Moj stric ima 150 kg in vsak, ki ga zagleda, vzklilkne: O moj Bog!

PRIROJENO

"Imate žabje krake?" vpraša gost natakarja.

"Ne, ne, tako hodim zaradi revme."

JAJCA

"Natakar, kaj mi priporočate za jesti?" "Kaviar!"
"Kaj pa je to?"
"To so ribja jajca!"
"Potem mi pa prinesite štiri mehko kuhania!"

PRIJATELJ

Gorenjec in Štajerec sta smučala pa ju je zasul plaz. Kopala sta se iz snega in vpila na pomoč. Ko sta pomolila glavi iz snega, Gorenjec zagleda krasnega bernardinca s sodčkom rumu za vratom.
"Ah, človekov najboljši prijatelj."
"Ja, pa kaki lepi pes ga nese."

NA TESNEM

"Samo predstavljam si! Na potovanju sem se ustavil v starem hotelu in spal v postelji, v kateri so spali že Napoleon, Franc Jožef in Marija Terezija!"
"Pa vam vsem širim ni bilo nekoliko pretesno?"

KDAJ SE ZAČNE ŽIVLJENJE

Župnik in zdravnik se pogovarjata, kdaj se začne življenje, in nikakor se ne moreta zediniti.

Župnik trdi, da se življenje začne takoj s spočetjem, zdravnik pa, da kasneje, ko začne biti srce. In tako se prepirata.

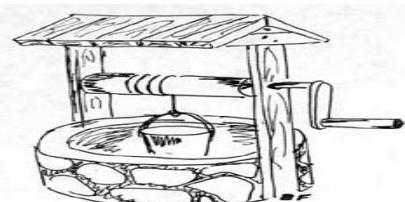
Pa pride mimo starejša gospa, in župnik predлага, da njo povprašata, saj je ženska in zagotovo ve, kako je s tem. Zaustavita jo in najprej jo vprašata, če ima kaj otrok. Ženička pa: "O ja, tri otroke imam!"

"No, lepo, potem pa boste zagotovo vedeli povedati, kdaj se začne življenje!"

"O seveda! Ko mož umre in ko se otroci odselijo - takrat se začne življenje!!!"

VZDRŽAL BO

Gorenjec, premožen posestnik je padel v vodnjak. Njegove klice iz vodnjaka je zaslišala žena, pogleдалa v vodnjak in rekla možu:
"Takoj bom poklicala delavce na polju, da te rešijo iz vodnjaka!"
"Koliko je pa ura?" je vprašal mož.
"Dvanajst!" mu je odgovorila žena.
"Potem jih pa nikar ne kliči!
Naj delajo do šestih, tako kot ponavadi. Dotlej bom že vzdržal!"

PRIJATELJ

"Kako si kaj, Tone?"
"Počutim se kot pes!"
"Te doma tako nervirajo?"
"Ne. Na svojo ženo še zalajati nočem več, za tuje ženske bi pa celo verigo strgal!"

Grad Rihemberg

ZGODOVINA GRADU

Grad Rihemberg se nahaja nad naseljem Branik pri Novi Gorici. Leta 1999 je bil razglašen za kulturni spomenik državnega pomena.

Srednjeveški grad stoji na razglednem kopastem griču, tako da je utrdba kontrolirala križišče pomembnih poti čez Kras v smeri Trsta in Furlanske nižine. Grad ima še vedno značilnost mediteranske utrdbe z utrjenim jedrom in dominantnim valjastim stolpom ter kapelo z baročnimi prvinami.

Grad Rihemberk se prvič omenja leta 1230, lastniki grada Rihemberžani pa izvirajo iz Južne Tirolske. Rihemberžani so od Goriških grofov dobili v fevd obsežne posesti v Vipavski dolini, okolici Gorice, na Krasu in tudi v bolj oddaljenih pokrajinah. Zadnji moški potomec rodbine Rihemberžanov je umrl leta 1371. Toda v 14. in 15. stoletju naj bi se posest skrčila na okolico Rihemberka z delom Vipavske doline in Krasa.

Po smrti zadnjega goriškega grofa leta 1500 je postal grad Rihemberk last Habsburžanov. Po letu 1649 je prešel grad skupaj z zemljiskom posestjo v dedno last rodbine Lanthieri. Grad je bil takrat zelo razkošno opremljen.

V njihovi lasti je grad ostal vse do druge svetovne vojne, ko so ga v noči z 22. na 23.7.1944 partizani minirali in požgali, da ne bi več služil sovražniku za postojanko. Vsa oprema je bila uničena. Grad po vojni počasi obnavlja, vendar še vedno niso pozidane vse porušene zgradbe.

Do 1. 1957 so sanirali zunanje obzidje, do 1. 1986 pa so pozidali in rekonstruirali palacij (arhitektka Nataša Šumi). Prenova se po osamosvojitvi Slovenije počasi nadaljuje.

Pod južnim pobočjem gradu je bil vrt z obzidjem, ki je delno še danes ohranjen. Po značilnostih vhodnega portala sodi vrt v baročno obdobje gradu.

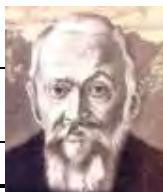
Grad je dostopen, vendar za obisk ni urejen. V enem od stolpov se skriva tudi zoološka posebnost, velika kolonija netopirjev.

Pomladno branje

BAJKE IN POVESTI

O GORJANCIH

Janez Trdina (1830 – 1905)

Volkodlak

Lenčka je pasla na Gorjancih drobnico. Drugim pastirjem so delale nadlego in škodo divje zveri, njene črede se pa ni nobena polotila. V Lenčko se je zaljubil volk pa ji ni raztrgal nobene živali niti ni dovolil tega drugim zverem. Dolgo časa mu ni dosti verjela in se ga je bala. Ker pa ji je ostal vedno varuh, je izgubila sčasoma strah in se ga je privadila in se z njim sprijaznila. Ležal je poleg nje, gledal jo in se ji milil, kolikor je hotel. Če je začutil nevarnost, je planil na sovražnika in ga odpodil ali pa raztrgal in, ko se je vrnil, ga je Lenčka pohvalila, lepo ga božala in se z njim pomenkovala. To je volka neizrečeno veselilo. Poslušal jo je rajši in izpolnjeval je nje ukaze bolj natanko nego najzvestejši in najprivržnejši pes. Hrane si je hodil sam iskat, svoji preljubi gospodinji ni prizadel ne sitnosti ne stroškov. Takega čuvaja so zavidali Lenčki vsi pastirji. Ko pa je odrazila, je pustila pašo in volka in se jela pripravljati za možitev. Snubilo jo je veliko fantov, snubit jo je prišel tudi volk.

Lenčka se mu je zasmejala in mu rekla: "Jaz se nečem zameriti gorjanskim volčicam. Pojdi z Bogom!" Volk odide in jo pride drugi dan zopet snubit. Lenčka mu veli zastavno: "Ljubi volk! Saj veš, da se midva ne moreva in ne smeva vzeti. Izberi si, za nevesto gorjansko volčico in ostani z Bogom!" Volk odide in jo pride tretji dan zopet snubit.

Lenčka se ga ustraši in mu veli: "Ne hodi več k meni! Brat se je zagrozil, da te bo ustrelil. Ostani zdrav in pojdi z Bogom!" Volk odide, ali še tisto noč pride po Lenčko, zgrabi jo in odnese v svoj brlog. Bila je njegova žena tri leta in tri mesece. Manjkalo ji ni nič. Jedla je vsak dan svinjino in bravino, ob nedeljah teletino in v velike praznike tudi srnino in kuretino. Zajcev in druge drobne divjačine ji je

Pomladno branje

nanosil mož, da je ni mogla pojesti. Živila je dobro za vse drugo, ali tožilo se ji je strašno po domu in po človeškem društvu. Iz brloga ni smela iti nikamor. Noč in dan je jokala in prosila Boga odrešenja. Volku je rodila sina, ki je bil na videz človeške podobe, ali rasla mu je po vsem truplu volčja dlaka, da jo je groza obšla, kadar ga je pogledala. Dala mu je ime Volkodlak. Volkodlaka ni bilo treba tako dolgo zibati in pestovati kakor druge otroke. Rasel je hitro kakor volk, ali pamet mu je dohajala tako počasi kakor drugim otrokom. Ni še dopolnil dve leti, ko je jel že hoditi sam na lov, trgati ovce in prašiče, žreti surovo meso in piti gorko kri. Srce mu ni poznalo ne gnusa ne usmiljenja; vrglo se je v zversko, ne v človeško. Lenčka ga je lepo učila in skrbno svarila, ali ni maral nič za nje besede in nauke. Če se je nanj razjezila in ga pokarala, ji je pokazal volčje zobe, kakor da jo hoče raztrgati. To jo je grozno peklo in bolelo. Globoko se je

zamislila in se tudi domislila. Nehala je jokati in žalovati in začela je preveselo plesati in se smejeti. Volk se začudi. Lenčka pa mu veli: "Presrčna ti hvala, preljubi mož! Zdaj vidim, kako neskončno dobroto si mi storil, da si me unesel. Toliko slastne pečenke ne bi bila pojedla pri nobenem drugem možu. Z nobenim drugim ne bi bila mogla imeti tako čvrstega sina, kakor sem ga rodila s tabo. Matere trpe z otroki po deset, nekatere še po dvajset let in včasi tudi celo življenje. Moj Volkodlak pa mi ne dela ne skrbi ne truda. Speče me ne budi nikoli z jokom in vpitjem; hrano si dobiva sam in od Boga je prejel gorko oblačilo, ki se nikoli ne raztrga. Menda sem bila oslepela, da več ko tri leta nisem spoznala velike sreče, s katero si

me nadaril." Volku so bile te besede jako povšeči. Rekel je Lenčki: "Ne zameri, da sem ti doslej branil zapustiti brlog. Ker te imam tako presrčno rad, sem se bal, da mi ne bi pobegnila. Zdaj vidim, da si se me privadila, pa ti ne porečem nikoli več žale besede, če se boš hotela kaj izprehoditi. Ječa se ti odpira; pojdi, kamor ti drago; samo ne pozabi, da si moja žena in da je tvoja spalnica in tvoj dom moj prijazni in topli brlog!"

Tako je Lenčka volka prekanila. Še tisto uro je šla na izprehod. Pritekla je na svoj dom in velela bratu: "Vzemi puško in pojdi z mano!" Brat vzame puško in jo spremi. Lenčka mu pokaže brlog in veli: "Volku poznam navado pa vem, da se je ulegel spat. Lahko ti ga bo ustreliti, ali te lepo prosim, ne streljaj mi v Volkodlaka, mojega sina in mojo žalost! Naj živi, dokler bo božja volja! Nečem, da bi mi očital svet njegovo smrt in da bi pogubila zaradi njega svojo dušo."

Brat stopi v brlog in volka ustreli. Volkodlak ostane živ in pobegne. Iz goščave pa je bistro pazil in dobro videl, kako sladko se je smejala mati. Lahko je pogodil, kdo je najel in pripeljal očetovega morilca. Dvignil je proti materi pest in ji prisegel maščevanje. Lenčka se pa ni brigala za Volkodlakovo jezo. Vesela je šla z bratom domov in se jela pripravljati za možitev. Snubilo jo je veliko fantov, prišel je snubit tudi imenitni Hrvat Marko. Lenčka je tolažila domače fante: "Če vzamem vas katerega, bo prišel Volkodlak in me nadlegoval. Vzela bom Marka, ki prebiva od tod tri dni hoda. Pri njem bom živila brez straha. Pa če Volkodlak tudi pride in me zaskoči, me bo ubranil lahko junak Marko s svojo blagoslovljeno puško." Lenčka se je poročila z Markom in se odpeljala z njim na Hrvaško. Volkodlak je divjal po Gorjancih in Podgorju in iskal mater. Poprej je trgal ovce in prasiče samo za potrebo, zdaj je mesaril živali in ljudi tudi sit, iz srditosti; izmenil se je v strašnega razbojnika. Lovci so prežali nanj noč in dan, ali brez uspeha, ker se ga ni prijela nobena krogla. Dokler ga je gnal le volčji bes, še ni bil toliko nevaren. Ali ko je preteklo več let in se mu je začela razvijati človeška pamet, je divjal ne samo kruto, ampak tudi

premišljeno. Oblačil se je po podgorsko in je premotil s tem vsakega preganjalca. Noben lovec ga ni več poznal. Če so ga zasledili in mislili, da se ga bodo zdaj polastili, se jim je pridružil čedno opravljen in šel z njimi, kakor da lovi z njimi vred Volkodlaka. Podnevi je pobijal vse, na kar se je nameril, zvečer pa je hodil po vaseh in poslušal pod okni, kaj se nanj kuje in pripravlja. Na tak način je utekel vsaki zanki in zasedi. Sovražnikom je zažigal hiše neprenehoma. Brez požara ni minila skoraj nobena noč. Podgorje so vznemirjali že mnogi razbojniki, ali premeteni in srčni Podgorci so jih kmalu ustrahovali. Edinem Volkodlaku se nikakor ni moglo priti do živega. Te silovitosti in groze so trajale veliko let.

Volkodlaka ni bilo moči ugonobiti ne s silo ne s prekano, dokler ga ni odnesla z Gorjancev strastna jeza na mater. Pod oknom neke hiše je slišal besede: "Ko bi Volkodlak vedel, da mu je mati omožena pri Marku na Hrvaškem, bi gotovo udaril za njo, dasiravno bi imel do nje tri dni hoda." Volkodlak je zapustil Gorjance še tisti večer in se napotil na Hrvaško. Sum ni letel nanj nikakršen, ker se je bil oblekel po hrvaško. Markove hiše mu ni bilo treba dolgo iskatи, poznal jo je vsak človek, ker je slovela na daleč okrog po svojem poštenju in bogastvu. V veži so se igrali trije otroci, njegovi bratje. Volkodlak skoči nanje in jih podavi. Njihov krič je slišala mati in pritekla gledat. Prvi hip spozna sina Volkodlaka in pokliče na pomoč junaka Marka. Marko nabije blagoslovljeno puško in ustreli Volkodlaka v srce. Volkodlak je poginil, ali še na smrti je preklinjal mater, da je ubila svojega moža in njegovega očeta.

MEDLEMSBLADET, NR. 59

E-mail: slovenija.olofstrom@telia.com

Ledardord

Årsmöte

Kvinnodagen, fest

Information

Roliga historier

Reseguide, fotogalleri

**Kulturföringen
SLOVENIJA**
Vallmov.10
293 34 Olofström
Fax: 0457-771 85

Ordförande:
Ciril. M. Stopar
Tfn/fax: 0457-771 85

Sekreterare:
Sabina Kranjc
Tfn/fax: 0454 - 468 82

Kassör: Ida Rampre
Tfn/fax: 0454 - 48065

Andreas Holmersson
E-mail:
fat_dancer@hotmail.com

PlusGirot:
73 23 65 - 2

Välkomna till
Kvinnodagen

STYRELSEN

Broderförening: Kulturföringen Oton Župančič, från Sora i Slovenien.

HEJ, VÄNNER OCH MEDLEMMAR

JUBILEUMSÅR 09

I år firar föreningen 35 års jubileum, vi ska arrangera Slovensk kulturdag den 10. oktober. Vi får kulturell besök från broderförening KUD Oton Zupancic, samt representanter från Medvode kommun, som vi samarbetar med.

Gäster från Slovenien ska uppträda på Olofströms torg, vi ska anordna konstutställning samt på kvällen Slovensk kulturträff i Folkets hus med uppträde och dans till välkänd slovensk orkester. Föreningsplan har du på sidan 15, där ni kan se att vi har planerat ett händelserik jubileumsår. Vi ska börja med Kvinnodagen, sedan blir det bouleturnering, osv.

Hälsning från Dragica och Ludvik, från Slovenien

Också vår broderförening i Slovenien har jubileumsår, sista lördag i juni ska de fira 60 år. De har över 100 aktiva medlemmar, som dansar folkdans, sjunger i kör och spelar teater samt dragspel. Om ni är då i närheten, då är ni välkomna till Sora och festligheter.

Ni är hjärtligt välkomna till föreningens aktiviteter.

Ha det så bra! Hälsningar Ciril M. Stopar, redaktör

MEDLEMSKAP OCH MEDLEMSAVGIFT

Vi är stolta och tackar Er för att så många av Er betalade medlemsavgift ifjol. Men vi behöver Er hjälp också i år. Slovenska RF har meddelat, att de är viktigt att så många som möjligt betalar i år medlemsavgift till slov. föreningar, eftersom vi är precis över gränsen som behövs för bidrag. Förbundet stödjer föreningar vid aktiviteter som vi arrangerar till Er, samt får ni gratis Slovenska bladet från förbundet och detta Medlemsbladet. Det finns många medlemmar som bor långt borta från föreningslokalen, men vi tänker på er också, vi organiserar träffar och slovenska konstutställningar, samt skickar detta bladet till Er.

Vi tror att ni ska stödja oss i år också! Ciril M. Stopar/ordf. Slov. RF

FEBRUARI 2009

Årgång 14

Tryckt med ekonomisk hjälp från Slovenska staten.
Samarbete med Medvode kommun.

Kvinnodagen- fest i föreningslokalen

**Vi bjuder Er till fest, lördagen den 7 mars 09,
med början kl. 18.00. För mat och dryck är ordnat, likså
musiken, som våra bästa och kända musikanter står för:
*Viktor och Libero!!!!***

Alla som kommer i tid till årsmöte bjuder vi på förtäring!!

INBJUDAN TILL ÅRSMÖTE

**INBJUDER ER HÄRMED TILL KD SLOVENIJA ÅRSMÖTE,
LÖRDAGEN DEN 7 MARS 2009 I FÖRENINGSLOKALEN,
TEGNÉRV. 2A , MED BÖRJAN KL 18.00.**

VÄLKOMNA!

VAR PUNKTLIGA!

Dagordningen:

1. Mötet förklaras öppnat, val av sekreterare, ordförande och 2 justeringsmän.
2. Rapport från styrelsen om föreningen och ekonomi från föregående år.
3. Rapport från revisorerna
4. Frågan om styrelsens ansvarsfrihet
5. Val av styrelse, revisorer, valberedning.
6. Godkännande av verksamhetsplan för år 2009 diskussioner.
7. Övrigt, nejlikor utdelning till damerna.

Välkomna Styrelsen

Janez och Janko- sportfiskare

Hej Janko! Nu när jag har löst ut fiskekort får jag ingen fisk, förra månaden fick jag ta släp.....

Bild: [Marko Kočevar](#), Text: Ciril M. Stopar

ÅRSPLAN FÖR ÅR 2009

- 7. mars:** kvinnodagen, fest, årsmöte
21. mars: Slovenska RF årsmöte i Malmö
16. maj, bouleturnering i Olofström.
30. maj, till Vadstena med minibuss eller bil.
12- 16. juni, Stor sångkör "Röda stjärnan" från Trieste i Italien uppträder i Växjö.
Kanske kommer de också till Olofström.
1 vecka i juni, deltagande av medlemmar i målarsektionen på internationell målarskola och utställning i Slovenien.
27. juni, broderförening KUD Oton Zupancic från Slovenien fyller 60 år.
Planerar deltagande från styrelsen.
21-28. juni: Nässelfrossa, kulturvecka i Olofström.
29. augusti picknick och träff vid Barnakälla.
10. oktober, (9 -11. oktober), 35-års jubileum.
Slovensk kulturdag i Olofström.
Besök från Slovenien, 40-50 uppträdande kommer från KUD oton Zupancic från Sora, samt delegation från Medvode kommun. Uppträdde på torget och i Folkets hus, samt konstutställning.
21. november, konferens i Slov. RF
12. eller 19. december. Tomten kommer till Olofström, föreningslokal och julfest.

Målarsektionen kurs:

januari-juni och september – december,
3 söndagar/månad 16.00 – 19.30.

Slovenska skolan i Olofström:

fortsättningskurs i slovenska språk för barn:
enligt överenskommelse med föräldrar.

Föreningslokalen, öppet tider:

Föreningslokaler ska vara öppna när målarkurser och språkkurser pågår.
Söndagar från kl. 15.00.

Slov. RF hemsida

www.slovenien.nu/slovenskariksforbundet
E-mail: slovenska.riksforbundet@telia.com

Medlemsbladet på internet

<http://www.glasslovenje.com.au/>
www.slovenien.nu/ och www.slovenci.si

Sveriges ambassad i Slovenien

Adress: Ajdovščina 4/8, p.p.1680, 1000 Ljubljana, Slovenia. Tel: 00386 (0) 1 300 02 70
http://www.swedenabroad.com/Start_24785.aspx
E-mail: ambassaden.ljubljana@foreign.ministry.se

Sloveniens ambassad, Stockholm

Telefon: 08 – 545 65 885, 08 - 54565 886,
Konsul: Metoda Mikuz- Brackovic,
tel. 08-545 69 355,
Styrmansgatan 4, 114 54 STOCKHOLM

Om du kommer till Olofström- behöver du övernattring?

Medlem Miran Rampre, ägare för Holje bungalow i Olofström, Liljenborg i Jämshög och Nebbeboda lägenhet har specialpris för medlemmar och gäster till Slov. föreningen. Ring och boka eller fråga efter pris.

Miran Rampre: **0733-84 08 23**
E-mail: holje.bungalow@oktv.se

Hemsida: www.adria-airways.com
Varje månad ny erbjudande: [Adria »Outlet«](#)

Flyg från Köpenhamn till Ljubljana
med ADRIA AIRWAYS: 4 ggr. i veckan
Köp flygbiljetter hos:

Antello AB (representant för Adria Airways)
Tings gatan 2, 256 56 Helsingborg,
tel.: **042 28 47 78**, mobil: **070- 82 84 778**
Arbetstid: måndag-lördag: kl.10-16.00.

E-mail: a.cvitan@antello.se
<http://chatti.dk/antello/>

Rocent Tours, Malmö:

Tel: 040-211761, 040-211763

Innex Tours v Malmö:

tfn: 040 96 22 61 eller 040- 22 16 59

Mobil: (Dino Dugalic) 0704 92 74 89.

Försäljning av flygbiljetter på Kastrups

flygplats, Terminal 2, Floor 2, Office 230
2770 Kastrup, Denmark

tel.: & fax: 0045 32 51 59 59

mobil: 0046 708 28 47 78

E-mail: adr.copenhagen@adria.si

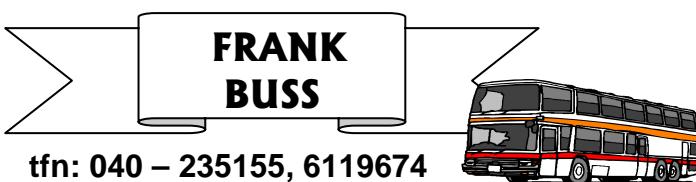

Arbetstid: 2 timmar före flyg. avgång.

Försäljning av flygbiljetter på Arlanda

Tel: 08 – 797 95 95, mobil: 0709- 959 595

E-mail: adr.stockholm@adria.si

tfn: 040 – 235155, 6119674

– fredagar till Ljubljana

<http://www.frankbuss.net>

<http://travelink.se> eller <http://seat24.se>

Links till Slovenien

www.slotraveler.com

www.slovenci.si

www.touristlink.com/slovenia.htm

www.kulinarika.net/english/english.html

www.turistikus.com/SLO/index.php

<http://www.ntz-nta.si/>

<http://www.slovenia.si/>

<http://www.matkurja.com/en/>

<http://www.rtvslo.si/rsi/>

ROLIGA HISTORIER

VARFÖR JOHANNA

"Varför har du behå, Johanna?

Du har ju ändå inget att fylla den med?"

"Tja, i så fall kan man ju undra varför du har kalsonger, Emil lille!"

BONDE OCH PIGAN

Bonden och pigan hade varit med kon hos tjuren för att få henne betäckt.

På hemvägen sneglade bonden på sin unga

piga och sa: " Vad säger du, Anna.

Får jag göra som tjuren?"

Pigan rodnade och svarade: " Gör som du vill.

Det är din ko."

OLAGLIGT

Linda var på väg till doktorn och skulle lämna en flaska med urinprov. Då hamnade hon i en poliskontroll. Polisen tog flaskan och röt:

- Kör du med hembränning?

- Ja, det kanske man kan säga. Vill du se apparaten också?

JÄGARE

- Vet du varför kvinnor föredrar jägare före andra män? - Nä..?

- De kryper långt in i busken, skjuter minst 2 skott, och smakar mer än gärna på bytet.

ROLLS ROYCE

Kvinnan i baren: - Ursäkta min herre, ni har glömt att stänga garageporten!

Mannen fattade galoppen, stängde gylfen och frågade!

- Ni såg möjligen inte min Rolls Royce?

- Nej tyvärr inte, det enda jag såg var en liten folkvagn med punktering.

PÅ VERNISSAGE

En konstnär hade utställning av sina senaste verk, då en man kom och frågande angående en tavla. Den föreställde 3 nakna gruvarbetare, varav alla var sotiga över hela kroppen men en av dem var vit om snoppen. Mannen som var nyfiken, undrade hur detta kom sig. Målaren svarade då att gruvarbetaren hade varit hemma hos frugan under lunchrasten.

GAMLA BEKANTA

En läcker blondin vinkar till mannen, han tycker att han känner igen henne.

- Känner jag dig? frågar han.

- Om inte jag tar fel så är du far till ett av mina barn?

Han börjar fundera på den enda gången han har varit otrogen och säger:

- Shit! Är du den där kvinnan som jag var med på min svensexa.

- Nej, jag är din sons klassföreståndare...

Sloveniens historia

När Heliga romerska riket blev utan en riktig ledare, då hela tre ledarfamiljer dog ut, rådde det oordning och fattigdom i dess

regioner. Därför valde de tyska hertigarna 1271 Rudolph av Habsburg, en lägre adelsman från Schweiz, som sin ledare. Fem år senare, 1278, erkände även de slovenska regionerna

hans överhöghet med en fredsplan, som den 27 december 1282 officiellt bekräftades av de karantanska regionernas (Štajerska, Koroška, Kranjska och Istras) "parlament" under dess möte. Från och med då var det just de slovenska regionerna som med sitt karantanska rättssystem utgjorde grundstenen av det senare stora Habsburgska imperiet, som blev kvar ända till första världskrigets slut. Den karantanska installationen av hertigarna bevarades under långa århundraden, ända till Maria Teresia, som accepterades av de övriga europeiska ledarna som kvinnlig ledare just på grund av det karantanska rättssystemet, som tillät även kvinnan makten.

Habsburgväldet kontrollerade territoriet nästan kontinuerligt från 1335 till 1918 och det skedde många turkiska räder från 1400-1600-talet. Från omkring 900 e.Kr. till 1900-talet talade Kranjskas (Kraints) ledande samhällsklass tyska.

blev grundare av två linjer i Habsburgs-dynastin. Den äldre Albert III fick Österrike vid Donau med Wien, medan den yngre brodern Leopold III fick Inre Österrike, dvs. de karantanska provinserna i begränsad mening (Kärnten, Steiermark, Krain och Istrien) liksom Tyrolen. När hertig Leopold III dog 1386 efterträddes han av sina fyra söner: i Inre Österrike av William († 1406), Leopold IV († 1411) och Ernst († 1424) samt i Tyrolen av Fredrik IV († 1439). Mellan bröderna uppstod bråk tills till slut Ernst tog över ledarskapet i Inre Österrike år 1411; han fick smeknamnet "järnet" för sin kroppsvigörs skull. 1412 gifte han sig med den polska prinsessan Zimburgis († 1429). Hon var brorsdotter till den polske kungen och dotter till Ziemovit IV, greven av Masovia, och hon födde tre söner: Fredrik V, Albert VI, och Ernst II.

Jämfört med sina bröder var **greve Ernst Järnet** mycket mer medveten om de politiska och historiska traditionerna vad gällde hans (karantanska) provinser. Han hade sin residens i Graz, huvudstaden i Steiermark (Štajerska). År 1414 reste han med sitt följe till Kärnten (Koroška) och lät sig krönas i enlighet med den slovenska karantanska riten på hertigstenen som "Windischer herre" (herre över slovenerna). Därefter satt han på hertigtronen och dömdde i rättstvister och förlänade mark. Styrkt av sin nya rang, tog han till sig titeln ärkehertig i enlighet med **Privilegium maius**. Det var den allra sista gången den urgamla ceremonin med kröningen av hertigen av Karantanien på hertigstenen utfördes i sin helhet. Från och med då erhöll de nyvalda hertigarna folkets vördnad endast på hertigstolen, dock alltid bara på slovenska. Under ärkehertig Ernst Järnet njöt provinserna av Inre Österrike eller Karantanien av en period av fred. Han levde i fred med grevarna av Celje (Celea) i nedre Štajerska, som senare blev Habsburgfamiljens rivaler. På gränsen hotade dock redan faran för turkiska invasioner, därför lät han befästa Ljubljana.

Vattenmannen

France Prešeren, född 3 december 1800 i Vrba, Slovenien, död 8 februari 1849, var slovenernas störste poet, bekant för sin

lyrik.
France Prešeren anses vara en av de största slovenska poaterna någonsin, erkänd och hyllad,

inte bara på lands- och regionalbasis, utan också som en av de ledande inom den europeiska litteraturen, på den tiden det begav sig. Prešeren anses vara en av de främsta europeiska romantikerna.

Han föddes i den lilla byn Vrba i Slovenien till en fattig familj. Hans mor ville att han skulle bli prost, vilket France inte ville. Han studerade filosofi och senare juridik på universitetet i Wien i Österrike. Efter det blev han anställd som assistent på en advokatfirma i Ljubljana. Han lyckades dock aldrig att bli advokat. Prešeren författade förutom lyrik även ett stort historiskt epos, *Krst pri Savici*, och skrev dessutom bland annat sonetter på tyska. Den sjunde strofen i Prešerens dikt *Zdravljica* (En Skål) är sedan år 1991 Sloveniens nationalsång.

Balladen Vattenmannen (Povodni mož), skrevs av France Prešeren efter en folksägen som han funnit i Valvasors bok *The Glory of the Duchy of Carniola*. Han placerade händelsen i sin samtid, då han tillägnade dikten en kvinna, som han tyckte hade ratat honom för sin högfärdighets skull. Man kan se även annan symbolik i denna sägen - festen pågick under en lind, den heliga slovenska symbolen, och i sägner sägs det att Urškas försvinnande

ledde till att festerna under linden upphörde - till slut sågades den också ner.

Balladen om Vattenmannen handlar om den vackra Ljubljana flickan Urška, som var lättfotad och samtidigt fåfäng och högfärdig. Under en fest under en lind på gamla torget valde hon att dansa med en främmande man som ingen ung dam kunde motstå. Dansen blev allt vildare och de dansade som fångade av en stormvind. Alla stirrade och musikerna slutade spela. Den unge mannen ropade: "Jag vill inte ha fioler och bas - när jag dansar må andra strängar kraftfullt spela!" Då kom svarta moln och åskan dånade, vindarnas fientliga vinande hördes liksom flodernas forsande - håret reste sig på betraktarna, som anade att intet gott väntade Urška.

"Var inte rädd, Urška! Ta bara snabba steg, var inte rädd," sa han "var inte rädd får åskan, för mina floders forsande, för mina vänliga vindars vinande; snurra bara snabbt på klackarna, snabbt, snabbt, för det är sent!" Urška var trött och ville vila, men mannen sade: "Det är inte nära till det vita Turkiet där Donau rinner ut i den klara Sava; de brusande vågorna vill ha dig, Urška! Snurra snabbt, snabbt på klackarna!" De snurrade ännu fortare runt och avlägsnade sig från dansgolvet, vände runt tre gånger vid floden Ljublanicas strand och dansade in i de brusande vågorna. Båtmannen såg skräckslagna på strömvirveln i vattnet, men ingen såg Urška mer.

Från IT

Dejavnosti/aktiviteter

Tina Belec, 11 let, sodeluje v likovnem krožku/ Silvana Stopar in Dušanka Kelečnji s svojimi slikami

Razstava v Kristianstadu

Silvana Stopar, otvoritev samostojne razstave v Kriatianstadu.

Slovenska šola v Olofströmu

Sebastian in Alicija /Slovenski dopolnilni pouk,/ Erik in Alexander,

Mikael in Sebastian

Katica Knez, 85 let/år, Gertraud Muller, 80 let/år, Jožica Cvenk, 80 let/år/

Bog poziv naše slavljenice!

**KD Slovenija
Olofström**

Ivanka Hrabar/ 80 let/år

Hurra, hurra, hurra!

Miklavževanje v Olofströmu

Tina Belec in Cyril Stopar po prihodu Miklavža

Zahvala Janezu Zbašniku za obnovo stranske sobe

Pogovor pred začetkom praznovanja

Po večerji je potrebno obujati stare spomine

Vesela družba na levi strani sobe

Na desni strani pa so bili bolj zamišljeni, kako bo v tovarni Volvo

Pogovori o krizi, delu in praznikih

V kuhinji: Silvana, Nada in Magda (manjka Ida)

